

Motion till riksdagen 2024/25:919

av **Niklas Sigvardsson m.fl. (S)**

Bistånd och ideella organisationer

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stegvis återställa biståndsbudgeten till 1 procent av BNI och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra dialogen med ideella organisationer och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att främja ett långsiktigt perspektiv och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa att biståndet inte villkoras av migrations- och handelspolitiska mål och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige har länge varit en global förebild när det gäller internationellt bistånd och humanitära insatser. I årtionden har vi sett till att hjälpa de mest utsatta genom långsiktiga och väl genomtänkta biståndsprogram, ofta i nära samarbete med ideella organisationer som besitter unik lokal kunskap och kapacitet att nå ut till marginaliserade grupper. Detta samarbete har varit en grundpelare för Sveriges biståndspolitik och en bidragande faktor till vår framgång på den globala arenan.

Den nuvarande regeringen har dock genomfört förändringar i biståndspolitikerna som riskerar att undergräva detta viktiga samarbete. Minskningar i biståndsbudgeten, omprioriteringar inom fokusområden samt en ökad koppling mellan bistånd och migration har lett till oro och kritik från flera ideella organisationer och aktörer inom biståndssektorn. Det är därför av yttersta vikt att stärka samarbetet mellan det svenska biståndet och ideella organisationer för att fortsatt kunna upprätthålla en effektiv och humanitär biståndspolitik som fokuserar på att minska fattigdom och främja hållbar utveckling.

Stärk samarbete mellan bistånd och ideella organisationer

De ideella organisationerna spelar en avgörande roll i det svenska biståndsarbetet. Dessa organisationer besitter lång erfarenhet och djupgående kunskap om de lokala förhållandena i de länder där biståndet verkar. Dessutom arbetar dessa organisationer också inom vårt eget samhälle med att bland annat stärka jämlikhet och jämställdhet, främja barn och ungas rättigheter och intressen, motverka utanförskap, bekämpa ensamhet samt förbättra folkhälsan.

Genom att arbeta nära med lokala samhällen kan ideella organisationer säkerställa att biståndet når de mest utsatta, och att insatserna sker på ett sätt som respekterar mänskliga rättigheter och bygger långsiktig hållbarhet.

Regeringens nuvarande politik riskerar att försvaga detta samarbete. Minskningar i biståndsbudgeten hotar finansieringen av många viktiga projekt som genomförs av ideella organisationer. Dessutom upplever flera organisationer att dialogen med regeringen har försämrats, och att det finns en brist på transparens och insyn i hur beslut fattas kring biståndsmedel. Detta skapar en osäkerhet och underminerar de ideella organisationernas möjligheter att planera och genomföra långsiktiga utvecklingsprojekt.

För att upprätthålla Sveriges internationella åtaganden och stärka vårt biståndsarbete bör regeringen prioritera ett nära och transparent samarbete med ideella organisationer. Det är av yttersta vikt att dialogen mellan regeringen och dessa aktörer förbättras och att finansieringen av biståndsprojekt säkerställs på ett långsiktigt och förutsägbart sätt. Biståndets fokus bör fortsatt ligga på att minska fattigdom, främja mänskliga rättigheter och jämställdhet, och bidra till hållbar utveckling, i nära samarbete med de ideella organisationerna som har de bästa förutsättningarna att implementera dessa insatser på ett effektivt sätt.

Resultatorienterat bistånd med långsiktigt fokus

Även om det är viktigt att biståndet är effektivt och resultatorienterat, är det också viktigt att erkänna att inte alla framgångsrika biståndsprojekt kan mätas med kortsiktiga indikatorer. Social förändring, demokratisering och fattigdomsbekämpning är långsiktiga processer som ofta kräver komplexa och mångfacetterade insatser. En överdriven fokus på snabba och mätbara resultat riskerar att försämra biståndets förmåga att hantera dessa långsiktiga utmaningar. Ideella organisationer, med deras nära koppling till lokala samhällen, är ofta bäst lämpade att förstå dessa komplexa processer och genomföra biståndsprojekt som tar hänsyn till de specifika behoven hos olika målgrupper. Därför bör regeringen i sin biståndspolitik balansera behovet av effektivitet och mätbara resultat med en förståelse för de långsiktiga målen med biståndet. Detta kräver ett fördjupat samarbete med de ideella organisationerna, som har kompetens och erfarenhet av att arbeta med långsiktiga utvecklingsfrågor.

För att Sveriges bistånd ska fortsätta vara en global förebild krävs ett starkt och nära samarbete med ideella organisationer som kan bidra med expertis och lokal förankring. Den nuvarande politiken riskerar att försvaga detta samarbete och därmed undergräva biståndets effektivitet och långsiktiga mål. Det är därför nödvändigt att regeringen stärker dialogen och samarbetet med ideella organisationer, säkerställer långsiktig finansiering och prioriterar biståndets övergripande mål om fattigdomsbekämpning och hållbar utveckling. För att uppnå detta behöver regeringen:

1. Återställa biståndsbudgeten till tidigare nivåer och garantera att minst 1 procent av BNI går till internationellt bistånd.
2. Förbättra dialogen med ideella organisationer och öka transparensen i beslutsprocesser gällande biståndsmedel.
3. Främja ett långsiktigt perspektiv i biståndspolitik, som balanserar effektivitet med komplexiteten i sociala och demokratiska förändringsprocesser.
4. Säkerställa att biståndet inte villkoras av migrationspolitiska mål, utan främst syftar till att minska fattigdom och stärka mänskliga rättigheter.

Niklas Sigvardsson (S)

Johanna Haraldsson (S)

Carina Ödebrink (S)